

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De Studijs. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Cōstituantur autem è clericis quatuor, aut sex, qui in eadem Ecclesia sub Magistro Cæremoniarum præcipuam curâ habeant, vt per eos alij, tum melius eodem in loco dirigantur, tum in Cæremoniarum vsu in ecclesia Seminarij instituantur.

Quibus per ætatem in Seminario diutius est permanendum, si id sine graui studiorum detrimento facere possint, cum vsu prædicto scientiam cæremoniarum rituumque Ecclesiæ, Ambrosianæ præsertim, coniungant; dentque operam, vt eorum tum originem, & causas, tum significationes præcipuas cognoscant. Quapropter semper quatuor, aut sex, quibus mandatum fuerit, in harum studia incumbant: atque hæc ex Cæremonialibus Romanis, Patris de Grassis, ac ex eo quod ad vsum huius Ecclesiæ Mediolanensis emittetur in lucem; ex Beroldo Ecclesiæ Maioris, ac præter cæteros ex Rationali Durantis, alijsque libris de his rebus cõscriptis hauriant, ea ratione, quæ à viro perito, cui Reuerendiss. Archiepiscopo id muneris demandarit, illis præscribetur.

In quo vt & ipsi magis proficiant, & alijs quoque profint, hoc institutum perpetud teneatur, vt semel singulis mensibus plus minusve vt Reçtori videbitur, lectionem aliquam ea de re in Cœnaculo habeant, ac ex significationibus rituum eorum, ac cæremoniarum ecclesiasticarum, aliqua documenta ad mores pertinentia ad populi institutionem eruere studeant, paratiq; sint, vt idem in Mensa Reuerendissimi Archiepiscopi, cum imperabitur, præsentent.

Seruanda in
susceptione
sacrorum or-
dinum.

Omnes Seminarij Clerici sacros ordines suscepturi, testimonia de vita, & moribus, & aliarum rerum quæ requiruntur testificationes, à Reçtore afferant; qui mensè ante statata sacre ordinationis tempora, omnes, qui primæ Tonsuræ, aut sacro alicui ordini adscribendi sunt, Reuerendiss. Archiepiscopo significet; tum ex præscripta formula denunciations fiat, alijsque omnia, Tridentini Concilij, ac Prouincialium nostrorum Decretis constituta, præsententur.

Congregationes Præfectorum decimo quinto quoque die saltem habeantur, in

quibus de Clericorum disciplina & moribus agatur. Quando habende congregationes Præfectorum.
Si quid interdam grauius acciderit, quod presenti remedio indigeat, tum Reçtor adhibitis in consilium generalibus Seminarij officialibus, deliberet quid factum opus sit, Quamprimum deinde omnia ad Reuerendiss. Archiepiscopum referantur.

Nulli omnino qui extra Seminarium viuat, cum Clericis in Seminario degentibus versari, aut etiam colloqui sine Reçtoris facultate liceat: quod idem ijs qui de familia Reuerendiss. Archiepiscopi erunt, atque adeo ipsis Officialibus Deputatis ad regimen Semin. interdictum esse volumus, nisi id de mandato Reuerendissimi Archiepiscopi faciant.

De Studijs. Cap. II.

VT studia Clericorum, maiore quo fieri possit ordine procedant, & unicuique abundè suppeditentur ea quibus ad studiorum metam peruenire possit, statuimus vt infra scriptæ Classis in Seminario sint.

Vna Grammaticæ, quæ rursus in duos diuidatur ordines; in quorum inferiori exerceantur adolescentes in epistolis breuioribus per inferiores regulas Emanuelis Aluari, quæ eis explicabuntur, componendis.

In superiori ordine constitutis, explicentur regulæ omnes eiusdem Emanuelis, vsque ad Profodiam exclusiue, pauloque difficiliora ac longiora themata proponantur.

Vtrique verò explicetur, mane aliquis Liber Epistolarum familiarum Ciceronis, prout præscribetur, à prandio autè Ouidius de Tristibus, vel de Ponto, aut aliquis ex Virgilio facilius liber æstiuo tempore: Quas omnes lectiones sequenti die, tum mane, tum vesperi, statim ac in gymnasium venerint, memoriter recitent.

Secunda Classis erit Humanitatis, quæ in duos item distinguetur ordines: quorum inferiori proponantur initio difficiliora dictata, quæ eleganter in latinum sermonem vertant; deinde argumenta epistolarum, quas proprio Marte

cod-

Collocatio
cũ externis.

Classis Grammaticæ.

Classis Humanitatis.

conferant. Ad hunc ordinem adscribendi, in Grammaticæ artis præceptionibus eruditi sint, ac in componendis epistolis exercitati, nec congruè solum sed etiam latine. Superioris autem ordinis adolescentibus in Christi, Etopæis, alijsq; exercitationibus detineantur. Singuli autem utriusq; ordinis, in stylo, & compositione elegantè exerceantur; & in eruendo vero sensu auctorum qui latine scripserunt, confirmantur.

Explicetur illis M. T. de Officijs, quibus etiam S. Ambrosij officia inserantur; aut de Amicitia, aut Tusculanæ Quæstiones, aut Epistolæ ad Atticum: atq; harum quidem explicatio semihoræ, vel ad summum trium horæ quadrantum spatio concludatur: Tum altera semihora detur repetitionibus.

Ex Poetis, Virgilius explanetur, relictis ijs partibus, in quibus aliquid est minus honestum: Horatius item correctus interdum. Atque hæc quidem primis sex mensibus: quibus transactis, Rhetorica Cypriani, & aliqua ex Ciceronis orationibus facilioribus explicetur; quales sunt illæ, pro M. Marcello, & pro Archia.

Præterea ter in hebdomada Grammatica Græca Clenardi, atq; etiam quantitas sillabarum: Singulis verò diebus dictatum aut argumentum compositionum proponatur.

Feria sexta pars aliqua Catechismi Catechismi explicetur, ac memoriter pronuncietur.

Qui ex Classe Humanitatis, ad alias Rhetoricæ, Philosophiæ, & Theologiæ classes transferri debent.

Ex hac Classe deligantur, qui deinde varijs disciplinis incumbant, prout in literis humanioribus profecerint, animaduerso vnus cuiusq; ingenij acumine, stylo, & ætate, sacerdotio magis vel minus propinqua, vt copiosius infra dicitur.

Qui nullam aut exiguam spem præbent proficiendi in literis humanioribus, & orationum compositione, ad Rhetoricam non admittantur: verum si vigesimum primum annum attigerint, nec prorsus inepti sint ad logicam, ei scientiæ vnus anni spatio operam dent, reliquos duos annos, casibus, Catechismo, sacre scripturæ, & Rhetoricæ Ecclesiasticæ dabunt: si verò in logica propter ingenij

tarditatem tempus frustra consumpturi videantur, eius studio prætermisso, totum tempus prædictis quatuor lectionibus impendant.

Idem seruetur in ijs, qui vigesimum annum agent; nisi forte propter ingenij solertiam, ad studia Philosophiæ, & Theologiæ videantur admittendi; ea conditione, vt post Philosophiæ studium, saltem per biennium in Theologiæ studiis incumbant; Nemini enim aditus ad Philosophiam patere debet, qui per biennium saltem Theologiæ studijs operam daturus non sit.

Qui ad decimum nonum ætatis annum peruenerint, nisi præcæteris in stylo singulare quoddam specimen dent, & non exiguos in Rhetorica progressus polliceantur, ad Rhetoricam ne admittantur; sed si eodem loco sint, quo superiores, iisdem quibus illi legibus subiiciantur. Sin aliquod in ijs ingenij lumè eluceat, pateat illis aditus ad Logicam, & Philosophiæ curriculum, reliquum temporis Theologiæ impendant.

Qui decimum nonum annum nondum attigerint, si ad Rhetoricæ studia idoneos se ostendant, ad Rhetoricam admittantur, deinde ad Philosophiam, & Theologiam. Sin ad has disciplinas percipiendas minus apti videbuntur, vsque ad decimum nonum annum in Humanitatis schola retineantur: modò se, accedente exercitatione, in quatuor illis lectionibus, Catechismi scilicet, Casuum conscientiæ, sacre scripturæ, & Rhetoricæ ecclesiasticæ, idoneos sacerdotes ad animarum curationem euadere posse, aliqua ratione ostendant.

Secus è Seminario dimittentur, cum nõ ea de causa sit institutum, vt in eo simplices Sacerdotes sibi tantum vtilis futuri, educerentur.

Qui ad Rhetoricam admissi fuerint, nec non Philosophiæ, & Theologiæ operam daturi, à præceptoribus Collegij Brandenburgensis eas disciplinas audiant.

Ad hæc, quibus vigesimum, aut vigesimum primum annum agentibus, vnus anni spatio in Logicæ studio immorandi fuit concessa facultas, vt magis deinde proficiant in cognitione casuum, & Catechismi; ij videant, vt abiecta spe vl-

terius in curriculo Philosophiæ procedendi, vnius logicæ studio contenti, in quatuor lectionum quæ dictæ sunt, exercitatione consistant.

Ratio explicandi lectionem Catechismi.

Atque hæc quidem huiusmodi ferè ratione explicandæ erunt. Catechismus, exactè, ac ferè Scholasticè explicet; ita tamen, vt biennij spatio præcipuæ partes, tres nimirum priores absoluantur. Hæc autem lectio mane, repetitiones de ea à prandio habebuntur.

Sacræ scripturæ, & Rhetoricæ ecclesiasticæ.

Lectio scripturæ sacræ, non scholastico more, sed tanquam Theologia positiuæ explanetur; ac inde occasione sumpta, doceant adolefcetes modum eam populo tradendi, reuocandiq; ad vsum in concionibus præcepta exposita in Rhetorica ecclesiastica, quæ à prandio inclinatio iam die ad vespèrem explicabitur.

Et casuum conscientie.

Lectio denique casuum conscientie quotidie habeatur, cui adiungatur explicatio aliqua ex confessionali, vt discant proximæ Sacramenti Pœnitentiæ administrandi.

Alia quædam ad studia pœnitentiæ.

Præter has lectiones, omnes clerici cuiuscunq; Classis doctrinam Christianam diligenter memoriæ mandent, & firmiter retinere studeant.

Ne cuiquam permittatur, vt per diuersa librorum, & studiorum genera vagetur, sed vnicuique certi libri præscribantur, quibus legendi temporibus ponere debeat.

Si quis contra fecerit, ac ea de causa tempus inutiliter consumat, nec monitus resipuerit, vt omnis huius detrimenti occasio tollatur, reliqui libri omnes ab eo auferantur, necessarii tantum relinquuntur.

Prouideatur, vt Clericis omnia suppetant, quæ progressum eorum in studijs adiuuare possunt.

Itaque crebro, & accuratè, examina, repetitiones, dissertationes, collationes habeantur.

Tum ad discendi studium, vel præmijs, vel æmulationes, siue alia ratione excitentur.

Si quis inutiliter tempus consumat, eumque parum progredi iam experientia cognitam sit, aut voluntatis vitio, aut etiã quia non possit; id Reuerendissimo Archiepiscopo in tempore significetur, vt

de eo maturè statuat, quid sit agendum.

Qui breui sacerdotio sunt initiandi, diligenter instruantur in ijs, quæ ad Canonis expositionem, ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, & ad Missæ mysteria pertinent.

Curetur, vt ij qui propter ætatem, a promotione ad sacerdotium propius absunt, ac proinde breui animarum curæ sunt præficiendi, modum discant administrandi Sacramenta, & exercendi alia munera, quæ animarum Curatori sunt obeunda. Quapropter prouideatur, vt alicuius Sacerdotis harum rerum periti opera instruantur.

Ad repetitiones quotidianas parati omnes accedant.

Quare nullus ob id priuatim moneatur; sed cum omnes conuenerint, is quæ repetitionum curam geret, quem volet eligat, cui eo die repetendi munus imponat.

Qui Rhetoricæ dant operam, diebus festis, & relaxationis diebus, ea quæ per hebdomadam composuerint, tum soluta, tum adstricta numeris oratione, publicè à cæteris in Seminario legenda exponant.

Idem præstetur ab ijs, qui primæ Classis Humanitatis sunt adscripti, à Resurrectione vsque ad vacationes.

Qui verò Philosophiæ, aut Theologiæ student, ij singulis mensibus aliquid aut carmine, aut soluta oratione componant, prout apti fuerint, quod statis diebus Præfecto studiorum ostendant, publiceque exponant.

Adhibeatur diligentiæ, vt corruptæ pronuntiandi consuetudines penitus tollantur, non in lectione solum, sed etiam in familiaribus colloquijs; ac ij præcipuè obseruentur, qui vitiosas quasdam inflexionis voces habent, quas à patria secum extulerunt.

In eo se omnes exerceant, vt tum latinam, tum vulgarem Italicam linguam emendatè pronuntiet; ac propterea alternatim iuxta Rectoris præscriptum ad primam & secundam mensam legant semper, nisi ab aliquo concio sit habenda.

Ac si quid in legendo peccauerint, corrigantur statim à Præfecto studiorum, aut eo absente, ab alio, cui id minus de mandatum fuerit.

De